

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA LIETUVOS ISTORIJOS INSTITUTAS

2005 m. gegužės 4 d. Nr. 1050-12-58
Vilnius

1. Santrauka

Lietuvos istorijos institutui (toliau – Institutas) 2004 metams dviejų programų vykdymui patvirtinta 2611,6 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, gauta 2493,5 tūkst. Lt asignavimų. Institutas kartu su įskaitytų specialiosios programos lėšų likučiu 2004 m. gavo ir panaudojo 2493,5 tūkst. Lt. Lietuvos istorijos instituto valstybinio audito ataskaitoje pateikiame finansinės veiklos rezultatus, nustatytus pažeidimus, klaidas, netikslumus, pastebėjimus ir rekomendacijas.

Surinkome pakankamai įrodymų, kurie leidžia pagrįstai teigti, kad Instituto 2004 metų suvestinėje finansinėje atskaitomybėje yra reikšmingų klaidų, todėl mes negalime patvirtinti, kad Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanse nurodytos sumos yra teisingos: 14 eilutėje „Pavedimų lėšos“ 29,7 tūkst. Lt, 15 eilutėje „Lėšos, gautos už teikiamas paslaugas“ likučio nėra, 16 eilutėje „Kitos lėšos“ 93,9 tūkst. Lt, 34 eilutėje „Išlaidos iš biudžeto“ 38 tūkst. Lt, 39 eilutėje „Pavedimų lėšų išlaidos“ 5,8 tūkst. Lt, 44 eilutėje „Finansavimas iš kitų šaltinių“ likučio nėra, 55 eilutėje „Pajamos už teikiamas paslaugas“ 271,6 tūkst. Lt, 62 eilutėje „Atsiskaitymai su biudžetu“ 70 tūkst. Lt, 64 eilutėje „Atsiskaitymai už pavedimų lėšas“ likučio nėra, 32 eilutės „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“ nurodyta 155,2 tūkst. Lt suma sumažinta 89,5 tūkst. Lt, 66 eilutės „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“ suma sumažinta 89,5 tūkst. Lt.

Negalėjome nustatyti, kiek Institutas padarė Specialiosios programos kasinių ir faktinių išlaidų, nes šios programos išlaidas neteisingai nurašė į pavedimų lėšų išlaidas.

2. Audito užduotis

Auditą atlikome Valstybės kontrolės finansinio audito 5-ojo departamento direktorės 2004-06-07 pavedimu Nr. 1050-12.

Audituojama įstaiga – Lietuvos istorijos institutas – valstybinis mokslo institutas. Lietuvos istorijos institutas yra valstybės mokslo institutas – biudžetinė mokslinių tyrimų įstaiga, įsteigta Lietuvos kultūrai ir tarptautiniam bendradarbiavimui svarbiems ilgalaikiams tarptautinio lygio moksliniams tyrimams vykdyti. Pagrindinė Instituto veikla yra moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra.

Instituto adresas: Kražių g. 5, Vilnius, identifikavimo kodas – 1195536.

Instituto steigėjas – Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Audituojamuoju laikotarpiu Institutui vadovavo direktorius habil. dr. Alvydas Nikžentaitis, vyr. buhalterė dirbo Marija Petkevičienė.

Audituojamas laikotarpis – 2004 metai.

Instituto ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl metinės biudžeto įvykdymo apyskaitos, biudžeto projekto bei ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausančią turtą, dalis.

Instituto ataskaita nurodo tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o finansinės atskaitomybės vertinimas bus pateiktas audito išvadoje, kuri bus pateikta Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

3. Audito atlikimo tvarka ir audituotos sritys

Mes atlikome Lietuvos istorijos instituto 2004 m. gruodžio 31 d. išlaidų sąmatų vykdymo balanso; biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo; paslaugų pajamų ir išlaidų sąmatos (specialiųjų lėšų) vykdymo; ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto judėjimo ir pažymos apie debitorinę ir kreditorinę įsiskolinimą auditą.

Mes atlikome auditą pagal Valstybinio audito reikalavimus. Auditas suplanuotas ir atliktas taip, kad pateiktų pakankamus, tinkamus ir patikimus įrodymus, jog finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų informacijos iškraipymų. Audito metu buvo atliktas finansinės atskaitomybės ir sandorių auditas, apimantis apskaitos dokumentų ištyrimą, vidaus kontrolės ir finansų valdymo informacijos, sudarytų sutarčių bei sprendimų, susijusių su valstybės turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo teisėtumo tyrimą.

Mes ištyrėme Instituto vidaus kontrolės aplinką, vidaus kontrolę ir rizikos veiksnius, susijusius su institucijos veikla ir apskaitos sistemomis. Įvertinome ilgalaikio turto, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sričių vidaus kontrolės procedūrų veikimą. Audito rizikai sumažinti pagal audito programas atlikome darbo užmokesčio, ilgalaikio turto įsigijimo, nurašymo ir nusidėvėjimo apskaitos sričių savarankiškas (detalias) didelės apimties procedūras bei pavedimų lėšų srities savarankiškas (detalias) didelės apimties procedūras.

Mes dalyvavome kaip stebėtojai, atliekant Instituto turto metinę inventoriciją, kurios metu teisės aktų pažeidimų nenustatyta.

4. Audituojamos įstaigos finansinės veiklos rezultatai

Instituto mokslinių tyrimų kryptis tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė Švietimo ir mokslo ministerijos teikimu, parengtu išnagrinėjus Lietuvos mokslo tarybos ir suinteresuotų valstybės institucijų pasiūlymus.

Instituto uždaviniai yra:

- Atlikti mokslinius tyrimus ir eksperimentinės plėtros darbus pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintas mokslinių tyrimų kryptis;
- Dalyvauti Lietuvos istorijos mokslo plėtroje ir tarptautinėse mokslinių tyrimų programose;
- Kartu su aukštosiomis mokyklomis rengti mokslininkus, padėti joms rengti specialistus.

Instituto direktoriaus patvirtinta apskaitos politika įgyvendinama atsižvelgiant į patvirtintas programas, atliekamas funkcijas, ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtinta Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarka ir kitais teisės aktais.

Lietuvos Respublikos 2004 m. Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu (2003-12-11 Nr. IX-1884) Institutui išlaidoms iš viso patvirtinta 2422,0 tūkst. Lt.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2004-02-03 nutarimu Nr. 110 „Dėl 2004 metų Lietuvos Respublikos Valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo“ Instituto vykdomoms programoms patvirtino asignavimus: 01.01 „Lietuvos visuomenės ir valstybės raida iki XXI a. pradžios“ – 2295,0 tūkst. Lt ir 88.08 „Specialioji programa“ – 127,0 tūkst. Lt biudžeto asignavimų.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2004-05-19 nutarimu Nr. 592 „Dėl asignavimų paskirstymo“ paskirstė Lietuvos Respublikos 2004 metų valstybės biudžete Finansų ministerijai numatytus asignavimus minimaliai mėnesinei algai ir bazinei mėnesinei algai padidinti. Institutui iš viso skyrė 134,0 tūkst. Lt asignavimų, iš jų 102,3 tūkst. Lt darbo užmokesčiui.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2004-08-23 nutarimu Nr. 1047 Tarptautinės konferencijos „Atminties kultūra ir atminties kultūros politika: Rytų Lietuva ir vakarinė Lenkija“ išlaidoms iš dalies padengti skyrė 21,6 tūkst. Lt. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2004-10-28 nutarimu Nr. 1353 mokslinio veikalo „Lietuva Antrajame pasauliniame kare“ I tomo parengimo išlaidoms padengti skyrė 15,2 tūkst. Lt.

Lietuvos istorijos institutas 2004 metais programos 01.01 „Lietuvos visuomenės ir valstybės raida iki XXI a. pradžios“ vykdymui gavo 2465,8 tūkst. Lt. Gautus asignavimus Institutas

panaudojo mokslo tyrimo darbams, instituto ūkiniam išlaikymui ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės numatytų priemonių ir leidinio parengimui.

Institutas 2004 m. IV ketvirtyje patikslino Biudžeto išlaidų sąmatą: 30,0 tūkst. Lt iš 1.1. programos „Lietuvos visuomenės ir valstybės raida iki XXI a. pradžios“ išlaidų sąmatos 2.2.1.1.30 ekonominės klasifikacijos straipsnio perkėlė į 3.1.1.5.1.3 kitas ilgalaikis materialus turtas (23,0 tūkst. Lt) ir į 3.1.2.1.1.2 kompiuterinė programinė įranga (nematerialus turtas) (7,0 tūkst. Lt).

Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas ir Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas 2004-04-07 sudarė „Sutarties remti mokslo ir studijų institucijos mokslinius tyrimus Nr. C-14/2003 pakeitimo sutartį Nr. C-14/2004“. Pagal šią sutartį Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas 2004 m. skyrė 177,0 tūkst. Lt Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto mokslinio tyrimo programos RaSa: „Lietuvių dvasinės kultūros raiška“ finansavimui. Programos vykdytoju be Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto yra ir Lietuvos istorijos institutas. Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondo paramos minėtai programai 2004 m. bendroje sąmatoje Lietuvos istorijos institutui pagal pridedamą sąmatą skirta 55,0 tūkst. Lt, iš jų 16,80 tūkst. Lt ilgalaikio turto įsigijimui.

Lietuvos istorijos institutas Lietuvių literatūros ir tautosakos institutui pateikė Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005-01-01 ataskaitą (forma Nr. 2), kurioje nurodė, kad visas gautas lėšas panaudojo pagal vieną išlaidų ekonominės klasifikacijos kodą 2.2.1.1.3.30, „Kitos paslaugos“.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-04-26 nutarimu Nr. 478 „Dėl valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos patvirtinimo“ patvirtinta Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarka nustato, kokia tvarka yra skiriamos valstybės biudžeto lėšos ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui sukurti, įsigyti arba jo vertei padidinti valstybės institucijoms, įstaigoms ir įmonėms, savivaldybių įstaigoms ir įmonėms. Asignavimų valdytojas – Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas, skirdamas valstybės biudžeto lėšas Lietuvių literatūros ir tautosakos institutui mokslinio tyrimo programos vykdymui, turėjo informaciją (pagal pateiktą sąmatą), kad Lietuvos istorijos institutas planuoja įsigyti ilgalaikio turto. Tokiu būdu Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas ir Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, skirdami valstybės biudžeto lėšas ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui įsigyti, o Lietuvos istorijos institutas panaudodamas valstybės biudžeto lėšas ilgalaikiam turtui įsigyti nesivadovavo minėto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo nuostatomis.

Lietuvos istorijos instituto 88.8 programos – „Specialioji programa“ asignavimų planas ataskaitiniam laikotarpiui, įskaitant patikslinimus – 145,8 tūkst. Lt, Instituto faktinės įmokos į valstybės biudžetą – 25,7 tūkst. Lt, gauti biudžeto asignavimai per ataskaitinį laikotarpį, kurie panaudoti pastato renovacinio projekto parengimui – 27,7 tūkst. Lt. Lietuvos istorijos instituto

vykdomos „Specialiosios programos“ sąmata buvo patikslinta, perkeliant 18,8 tūkst. Lt (ekonominė klasifikacija 2.2.1.1.1.30) iš 2003 metų.

Lietuvos istorijos instituto Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005-01-01 ataskaitoje (suvestinėje) asignavimų planas ataskaitiniam laikotarpiui, įskaitant patikslinimus, buvo 2611,6 tūkst. Lt, gauta 2493,5 tūkst. Lt asignavimų arba 118,1 tūkst. Lt mažiau, kasinės išlaidos – 2493,5 tūkst. Lt.

Institutas 2004 metais leidybai, konferencijoms, projektams, valstybinei stipendijai mokslininkų mainams ir mokslo premijai gavo 614,9 tūkst. Lt pavedimų lėšų iš Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos, Kultūros ministerijos, Valstybinio mokslo ir studijų fondo, Lietuvos tūkstantmečio direkcijos ir kitų įstaigų. Ataskaitiniu laikotarpiu Institutas panaudojo 592,0 tūkst. Lt, grąžino 22,9 tūkst. Lt.

Institutas 2004 metais įsigijo ilgalaikio turto už 84,4 tūkst. Lt, iš balanso į Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto balansą perdavė 1991 metais pagamintą metų automobilį pradine 129,1 tūkst. Lt verte ir 0 Lt likutine verte. Ataskaitinio laikotarpio Instituto ilgalaikio turto nusidėvėjimas sudarė 44,5 tūkst. Lt.

Instituto užbalansinėse sąskaitose apskaitomas ilgalaikis turtas ataskaitinio laikotarpio pradžioje 2004-01-01 buvo 24,3 tūkst. Lt, likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – 14,0 tūkst. Lt, kurį sudarė kompiuterinė technika, gauta iš Kultūros vertybių apsaugos departamento pagal bendradarbiavimo sutartį. Kompiuterinės technikos faktinė 14020 Lt vertė atitiko 2004-12-31 buhalterinės apskaitos duomenis ir Instituto Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanso užbalansinėje sąskaitoje „Atsakingam saugojimui priimtos materialinės vertybės (02)“ nurodytą 14,0 tūkst. Lt vertę.

Pagal Lietuvos Respublikos Pridėtinės vertės mokesčio įstatymą (2002-03-05 Nr. IX-751, 2004-01-15 Įstatymo Nr. IX-1960 redakcija) Lietuvos Istorijos instituto atliekami moksliniai tyrimai nuo 2004-05-01 apmokestinami pridėtinės vertės mokesčiu. Lietuvos istorijos instituto 2005-01-01 laikotarpio 155,2 tūkst. Lt kreditorinis įsiskolinimas biudžetui – tai gruodžio mėnesio PVM mokestis, apskaičiuotas už mokslinius tiriamuosius (archeologinius) darbus. Debitorinis įsiskolinimas susidarė dėl Instituto išrašytų sąskaitų faktūrų už mokslinius tyrimų darbus pagal su subjektais pasirašytas sutartis.

5. Reikšmingos klaidos, pažeidimai ir netikslumai, dėl kurių Instituto vadovybė turi imtis skubių ir neatidėliotinių veiksmų

Institutas per 2004 metus gavo 479,6 tūkst. Lt pajamų už suteiktas paslaugas, iš jų 453,9 tūkst. Lt apskaitė kaip pavedimų lėšas. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių

biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių (2004-06-15 nutarimo Nr. 751 redakcija, toliau – Taisyklės) 67 p., biudžetinių įstaigų pavedimų lėšos – iš kitų juridinių arba fizinių asmenų gautos lėšos tam tikriems pavedimams vykdyti, todėl 453,9 tūkst. Lt pajamos, gautos iš vykdomos veiklos, apskaitytos neteisingai.

Institutas, sudarydamas 2004 metų specialiosios programos sąmatą, neįtraukė 453,9 tūkst. Lt planuojamų pajamų ir gautoms pajamoms sąmatos nepatvirtino. Tokiu būdu 453,9 tūkst. Lt pajamų panaudojo be patvirtintos sąmatos pažeisdamas Taisyklių 29 punktą, kuriuo nustatyta, kad biudžetinės įstaigos bei valstybinės mokslo ir studijų institucijos, kurios gauna pajamų atlikdamos funkcijas, nustatytas jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose, kasmet sudaro pajamų ir specialiųjų programų sąmatas.

Institutas gautų 453,9 tūkst. Lt pajamų nepervedė į biudžetą ir taip pažeidė minėtų Taisyklių 22 punktą, kuris nustato, kad valstybės institucijų, įstaigų už teikiamas paslaugas gautos pajamos įmokamos į biudžetą.

Gautos pajamos Institutas naudojo įvairioms reikmėms ir nurašė į pavedimų lėšų išlaidas (176 subsąskaita „Atsiskaitymai už pavedimų lėšas“), o buhalterinės apskaitos registruose neapskaitė specialiosios programos kasinėse ir faktinėse išlaidose pagal ekonominę klasifikaciją, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 234 p. nuostatose.

Dėl to, kad negalėjome nustatyti, kiek iš 453,9 tūkst. Lt specialiosios programos kasinių ir faktinių išlaidų nurašyta į pavedimų lėšų išlaidas ir kiek jų turėjo būti priskirta pagal ekonominę klasifikaciją šiai programai vykdyti, teigiame, kad Specialiosios programos (kodas 88.8) Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005-01-01 ataskaitoje (Forma Nr. 2) nurodytos 27,7 tūkst. Lt kasinės ir faktinės išlaidos yra sumažintos, nes teisingai priskyrus kasinėms ir faktinėms išlaidoms į pavedimų lėšų išlaidas nurašytas sumas, jos turi padidėti.

Institutas gautas pavedimų lėšas apskaitė ne 110 subsąskaitoje „Pavedimų lėšos“, o 112 subsąskaitoje „Kitos lėšos“. Apskaitos registruose nurodyta, kad 112 subsąskaitos 93,9 tūkst. Lt likutis, tačiau mes negalime patvirtinti jo teisingumo, nes negalime nustatyti pavedimų lėšų išlaidų (jos apskaičiuotos kartu su specialiosios programos išlaidomis). Mes nustatėme, kad pavedimų kitų lėšų likutis (Aktyvas) galėtų būti 17,6 tūkst. Lt (gautos paramos likutis), tačiau negalime nustatyti pagal dvejybinių apskaitos sistemą, kokioje sąskaitoje (Pasyve) apskaityta minėta suma, nes 176 subsąskaitoje „Atsiskaitymai už pavedimų lėšas“ ši suma neapskaityta.

Pagal apskaitos registrų duomenis nustatyta, kad 178 subsąskaitos „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“ debitorinis likutis 2005-01-01 buvo 244,7 tūkst. Lt, kreditorinis likutis – 89,5 tūkst. Lt, tačiau finansinėje atskaitomybėje nurodytas tik debitorinis 155,2 tūkst. Lt likutis. Dėl to, kad neteisingai atskleisti 178 subsąskaitos likučiai, Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanso

32 eilutėje „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“ nurodyta 155,2 tūkst. Lt suma yra sumažinta 89,5 tūkst. Lt, o 66 eilutėje „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“ neparodyta 89,5 tūkst. Lt.

Negalėjome pritaikyti audito procedūrų nustatyti 400 subsąskaitos „Pajamos už teikiamas paslaugas“ apyvartų ir likučio teisingumą, nes gautos pajamos buvo apskaitomos kitose subsąskaitose, o 400 subsąskaitoje nurodytas 271,6 tūkst. Lt likutis ir buvo atliekamas Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanse kitų sąskaitų likučių „lyginimas“.

Negalėjome pritaikyti audito procedūrų nustatyti 173 subsąskaitos „Atsiskaitymai su biudžetu“ apyvartų ir likučio teisingumo, nes nebuvo apskaitomos pervestinos uždirbtos lėšos už suteiktas paslaugas (D111 K178) ir pervestini pinigai į biudžetą (D400 K173).

Kadangi neteisingai buvo apskaitomos pavedimų lėšos (kitose lėšose) bei specialiosios programos išlaidos nurašomos per pavedimų lėšų išlaidas, negalime nustatyti 176 subsąskaitos „Atsiskaitymai už pavedimų lėšas“ likučio.

Pagal apskaitos registrų duomenis nenustatėme, kad metų pabaigoje liko nepanaudotų asignavimų pagal specialiąją programą lėšų; iš biudžeto lėšų išigytų atsargų; išankstinių apmokėjimų tiekėjams iš biudžeto lėšų; nebaigtos statybos likučių; todėl teigiame, kad metų pabaigoje neteisingai uždaryta 200 subsąskaita „Išlaidos iš biudžeto“ ir Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanso 34 eilutėje „Išlaidos iš biudžeto (200)“ nurodyta 38 tūkst. Lt suma yra neteisinga (ši likutį atitinkanti suma nepalikta 230 sąskaitoje „Finansavimas iš biudžeto“).

Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 39 balanso 39 eilutėje „Pavedimų lėšų išlaidos“ nurodyta 5,8 tūkst. Lt suma yra neteisinga, nes pagal apskaitos registrus nustatėme, kad tai yra atsargų likutis, kurios buvo išgautos iš gautų pajamų už suteiktas paslaugas. Kadangi šios pajamos nebuvo pervestos į biudžetą ir nebuvo gautos kaip lėšos už teikiamas paslaugas (111 subsąskaita), negalime nustatyti, kokios subsąskaitos likutyje jos turėjo būti nurodytos.

Institutas gautas lėšas (pajamas) už suteiktas paslaugas apskaitė ne 111 subsąskaitoje „Lėšos, gautos už suteiktas paslaugas“ ir ne 400 subsąskaitoje „Pajamos už teikiamas paslaugas“, o 110 subsąskaitoje „Pavedimų lėšos“ ir kitose subsąskaitose, gautas pavedimų lėšas apskaitė ne subsąskaitoje 110 „Pavedimų lėšos“, o 112 subsąskaitoje „Kitos lėšos“, neteisingai 400 subsąskaitoje „Pajamos už suteiktas paslaugas“ nurodė įvairių subsąskaitų likučius, neapskaitė pervestinių priskaičiuotų pajamų ir pervestinių įmokų į valstybės biudžetą, neteisingai apskaitė pavedimų lėšas 112 subsąskaitoje „Kitos lėšos“ bei specialiosios programos išlaidas neteisingai nurašė 176 subsąskaitoje „Atsiskaitymai už pavedimų lėšas“, neteisingai metų pabaigoje uždarė 200 subsąskaitą „Išlaidos iš biudžeto“, neteisingai apskaitė atsargų likutį 214 subsąskaitoje „Pavedimų lėšų išlaidos“, todėl mes negalime patikrinti ir patvirtinti Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanse nurodytų sumų teisingumo.

Dėl to, kad neteisingai apskaičiavo 178 subsąskaitos „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“ likutį, Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanse nurodytos sumos neteisingos.

Nustatytos klaidos buhalterinėje apskaitoje rodo, kad Institutas nesivadovavo Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės tvarkos 6, 130, 133, 137, 193–195, 199, 201, 209, 239–240, 260–261, 292, 293, 234 punktų nuostatomis.

Dėl nustatytų klaidų buhalterinėje apskaitoje ir finansinėje atskaitomybėje negalime patvirtinti, kad Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanse teisėtai, pagal įstatymus ir kitus teisės aktus, laikantis apskaitos principų ir taisyklių, atkleisti ir baigti užregistruoti visi likučiai, kad jie tikrai užfiksuoti teisingame balanso straipsnyje ir yra teisingai įvertinti.

Institute veikiančios vidaus kontrolės procedūros nepajėgios nustatyti galimas klaidas apskaitoje ir finansinėje atskaitomybėje, jos neužtikrina, kad visos ūkinės operacijos būtų užregistruotos teisingose balansinėse subsąskaitose, kad balanse ir kitose atskaitomybės formose būtų užregistruotos ūkinės operacijos, kurios tikrai įvyko, kad Balanso aktyvas ir pasyvas būtų teisingai įvertintas, kad ūkinės operacijos būtų atliktos pagal įstatymus ir kitus teisės aktus, kad ūkinės operacijos būtų įregistruotos apskaitos registruose ir atskleistos finansinėse ataskaitose, laikantis apskaitos principų ir taisyklių.

Už tinkamą apskaitos tvarkymo ir finansų kontrolę pagal Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo (2002-12-10 Nr. IX-1253) 4 straipsnio 6 dalies 1 ir 3 punktus atsako viešojo juridinio asmens vyriausiasis buhalteris.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992-03-31 nutarimu Nr. 205 patvirtintų biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų (buhalterių) nuostatų 19 punktu, biudžeto pajamų ir išlaidų vykdymui kontroliuoti reikia informacijos, kurios pagrindinis šaltinis yra atskaitomybė. Jos teisingumą garantuoja vyriausiasis finansininkas. Vadovaujantis minėto nutarimo 19.1 punktu, vyriausiasis finansininkas (buhalteris) kartu su įstaigos vadovu atsako, jeigu netinkamai tvarkoma buhalterinė apskaita, ne laiku pateikiama arba yra klaidinga buhalterinė ataskaita.

6. Pastebėjimai

Džiaugiamės, kad Lietuvos istorijos institutas patvirtino Apskaitos politiką, Finansų kontrolės taisykles.

Instituto direktorius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-06 nutarimu Nr. 827 „Dėl strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“, 2004-04-14 įsakymu Nr. 40 sudarė strateginio planavimo grupę, paskyrė už programų vykdymą atsakingus asmenis, įpareigojo už programų vykdymą atsakingus darbuotojus kontroliuoti ir užtikrinti programų įgyvendinimą.

7. Rekomendacijos

Atsižvelgdami į ataskaitoje išdėstytus dalykus, siūlome Institutui:

1. Imtis priemonių, kad būtų sutvarkyta apskaita pagal apskaitos principus ir taisykles.
2. Atlikti visų balansinių sąskaitų inventorizavimą ir koregavimą.
3. Numatyti išankstinės, einamosios ir paskesniosios vidaus kontrolės procedūras, kurios nustatytų galimas klaidas apskaitoje ir finansinėje atskaitomybėje, kurios užtikrintų, kad pajamos bus teisingai planuojamos, kad gautos pajamos bus laiku mokamos į valstybės biudžetą, kurios užtikrintų, kad visos ūkinės operacijos būtų užregistruotos teisingose balansinėse subsąskaitose, kad balanse ir kitose atskaitomybės formose būtų užregistruotos ūkinės operacijos, kurios tikrai įvyko, kad Balanso aktyvas ir pasyvas būtų teisingai įvertintas, kad ūkinės operacijos būtų atliktos pagal įstatymus ir kitus teisės aktus, kad ūkinės operacijos būtų įregistruotos apskaitos registruose ir atskleistos finansinėse ataskaitose, laikantis apskaitos principų ir taisyklių.

Apie rekomendacijų įvykdymą iki 2005 m. liepos 1 d. prašome informuoti Valstybės kontrolės Finansinio audito 5-ąjį departamentą adresu: Pamėnkalnio g. 27, 01113 Vilnius.

Dėkojame Instituto darbuotojams už tarpusavio supratimą ir pagalbą atliekant 2004 metų finansinės atskaitomybės auditą.

Finansinio audito 5-ojo departamento direktorė

Daiva Bakutienė

Vyresnioji valstybinė auditorė

Aldona Benetienė

Susipažinome:

Lietuvos istorijos instituto
Direktorius

Alvydas Nikžentaitis

Vyr. buhalterė

Marija Petkevičienė